HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בקרונות של ציפורי. ביום השוק שסיעות ושיירות ממקום אחד באות שם: **וכדרבי אמי.** דהשתא איכא רוב סיעה ורוב העיר: **נבעלה בקרונות.** משמע על הקרון: **בשעת קרונות.** שהשיירות באות לעיר: **כשרה לכהונה.** כדקאמר והוא שהיתה סיעה של בני אדם כשרים עוברת שם דאיכא למימר שמהם היה: **אבל פירש אחד מציפורי.** דילעיגן ודלא דמן העיר היה אע"פ שציפורי עיר שרובה משיאין לכהונה: **הולד שפוקי.** דבחד רובא לא מכשר: **וכי הא דכי אתא רב דימי אמר זעירי אמר רבי חנינא ואמרי לה.** שלא הוזכר רב דימי כאן אלא זעירי אמר רבי חנינא דבעיגן תרי רובי וכדמפרש טעמא: **הולכין אחר רוב העיר.** להכשיר: **ואין הולכין אחר רוב סיעה.** כגון במקום רחוק מן העיר דבודאי מאנשי הסיעה הוה אין מכשירין אותה ואפילו רובן כשרין: וקשיא לן **הני ליי.** כנגד איפוא הדבר הזה סובב: **הני ליידי.** רוב סיעה ליידי ויש להלך בהן אחר הרוב: **והני.** של עיר: **קביעי.** ואמרינן לקמן כל קבוע כמחצה על מחצה דמי ואפילו אין שם אלא אחד פסולה: **ולא אחר רוב סיעה גרידתא.** והכי קאמר אין הולכין אחר רוב סיעה לבדה וכל שכן אחר רוב העיר לבדה: **מ"ט.** אחר רוב סיעה לא: **גזרה אטו רוב העיר.** דקביעי: ופרכינן **רוב העיר נמי.** אי עקר הבועל מביתו ואזל לגבה הוה ליה וקי"ל כל דפרים מרובה פרים: ומשני **איכא דקאזלא לגבייהו כו'.** ולא גרסינן מ מאי איכא. יש שהולכת היא אצלו והוה ליה קבוע הלכך אפילו ברוב כשרים או רוב העיר או רוב סיעה פסול כרבי יהושע ומשום תרי רובי אכשרה לליכא למיגזר מידי: **ונקח בשר מאחת מהן.** במקום קביעות: **ספיקו אסור.** דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי: **ובנמצא.** בשר הנמצא בשוק ולא ידעינן מאיזה פירש: **הלך אחר הרוב.** הואיל והבא לפנינו לא במקום קביעות לקחה וכבר פירשה על ידי אחר וכל דפרים מרובא פרים: **דקאתי לה רובא מעלמא.** וכגון שרוב סיעת טבחי ישראל כשרים באו לכאן דאיכא תרי רובי או שרוב טבחי כל המדינה ישראל דאיכא תרי רובי רוב העיר ורוב המדינה דיידי: **אלא מתשעה צפרדעים כו'.** תוספתא היא במס' טהרות תשעה צפרדעים מתיס ברשות היחיד ושרץ אחד כגון נב שהוא דומה לצפרדע ביניהם ונגע באחד מהן ספיקו טמא: **אלא מתשעה שרצים כו'.** אף היא תוספתא במס' טהרות וקתני ברה"י ספיקו טמא ברה"ר ספיקו טהור אלמא כמחצה דמי ולקולא דאי לאו כמחצה דמי אין כאן ספק טומאה אלא ודאי טומאה דהא שרצים: **אמר קרא ואכל לו עד שיהא מתכוין לו.** פרט למתכוין להרוג את זה והרג את זה הכי דרשי ליה ר"ש בסנהדרין. ואמרינן התם ורבנן היכי דרשי ליה: **אמרי דבי ר' ינאי פרט לזורק אבן לגו.** לתוך חבורת בני **אדם כנעניים** ויש ראלים עומדין ונתכוין להרוג (ו) זה (והרג זה) והתרו בו וקבל התראה ונפלה הכאה על חבירו חייב. והיינו טעמא דקאמר הכא ורבנן משום דבסנהדרין הכי איתא: **חיפוק ליה דרובא כנעניים ניתנו.** ולמה לי קרא. ואי נמי פלגא ופלגא אכתי לא איצטריך קרא דמהיכא תיתי דניקטליה: **ספק נפשות.** [ספק] דיני נפשות להקל דהא והאילו העדה כתיב (במדבר לה): **דהוה ליה כנעני** (ו) **קבוע ביניהם.** ואשמועינן האי קרא דכל קבוע כמחצה על מחצה דמי: **הוראת שעה היתה.** הך דריב"נ לורך שעה היתה או ראו שם שאר לידי היכר דברים להתיר אבל לדורות תרי רובי בעינן: **מסיב רבי ירמיה כו'.** קס"ד דמשום רוב העיר גרידתא אכשרוה ואמר רב [עלה] הלכה כרבי יוסי: מגלה

בקרונות של ציפורי היה מעשה וכדרבי אמי דאמר רבי אמי והוא שהיתה סיעה של בני אדם כשרין עוברת לשם וכדר' יגאי דאמר ר' יגאי נבעלת בקרונות כשרה לכהונה בקרונות סלקא דעתך אלא נבעלת בשעת קרונות כשרה לכהונה אבל פירש אחד מציפורי ובעל הולד שתוקי כי הא דכי אתא רב דימי אמר זעירי א"ר חנינא ואמרי לה אמר זעירי אמר ר' חנינא הולכין אחר רוב העיר ואין הולכין אחר רוב סיעה כלפי לייא הני ליידי והני קביעי וקיימי אלא [א]הולכין אחר רוב העיר והוא דאיכא רוב סיעה בהדה ואין הולכין אחר רוב העיר גרידתא ולא אחר רוב סיעה גרידתא מ"ט גזרה רוב סיעה אטו רוב העיר ורוב העיר נמי [ב]אי דקא אזלי אינהו לגבה כל דפריש [ג]מרובא פריש [ד]לא צריכא דקא אזלא איהי לגבייהו דהוה ליה קבוע וא"ר זירא כל קבוע כמחצה על מחצה דמי ומי בעינן תרי רובי והתניא [ה]תשע חנויות כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאי זה מהן לקח ספיקו אסור [ו]ובנמצא הלך אחר הרוב וכי תימא בשאין דלתות מדינה נעולות דקא אתי לה רובא מעלמא והא א"ר זירא [ז]אע"פ שדלתות מדינה נעולות [ח]מעלה עשו ביוחסין גופא א"ר זירא כל קבוע כמחצה על מחצה דמי בין לקולא בין לחומרא מנא ליה לר' זירא הא אילימא מתשע חנויות כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת בשר נבלה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח ספיקו אסור ובנמצא הלך אחר הרוב התם לחומרא אלא [ט]מתשעה צפרדעים ושרץ אחד ביניהם ונגע באחד מהן ואינו יודע באיזה מהן נגע ספיקו טמא התם נמי לחומרא אלא [י]מתשעה שרצים וצפרדע אחד ביניהם ונגע באחד מהן ואינו יודע באיזה מהן נגע ברה"י ספיקו טמא ברשות הרבי' ספיקו טהור ומדאורייתא מנא לן [יא]אמר קרא [1]וארב לו וקם עליו [יב]עד שיתכוין לו ורבנן אמרי דבי ר' ינאי פרט לזורק אבן לגו [יג]היכי דמי אילימא דאיכא תשעה כנעניים [יד] ואחד ישראל ביניהם ותיפוק ליה דרובא כנעניים [טו] נינהו אי נמי פלגא ופלגא [טז]ספק נפשות להקל לא צריכא דאיכא תשעה ישראלים וכנעני [יז] אחד ביניהם דהוה ליה כנעני [יח] קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי איתמר רב חייא בר אשי אמר רב הלכה כרבי יוסי ורב חנן בר רבא אמר רב הוראת שעה היתה מתיב רבי ירמיה וליוחסין לא בעינן תרי רובי והתנן מצא

אמר רב בקרונות של צפורי היה מעשה כו' פי' לעולם דלא טענה ברי ור' יוחנן בן נורי בתרוייהו היכא דלא טענה ברי לכ"ע בעינן תרי רובי והא דלא קאמר בשיורא לעולם דלא טענה ברי משום דבתקפתא לא קאמר אי בטוענת ברי כו' אי נמי נוכל לפרש דבשיורא נמי איירי בברי ודאיכא מגו ולא תקשי הלכתא אהלכתא דדוקא דיעבד פסיק שמואל כר"ג כדאמר לעיל ואת לא תעביד עובדא עד דאיכא רוב כשרין אף על גב דלעיל משמע דברוב אחד שרי לכתחלה רב חייא בר אשי סבר דלכתחלה בעינן תרי רובי ומתני' קתני הרי זו תגשא דמשמע לכתחלה:

דלמא אזלא איהי לגבייהו. פי' לתוך ביתם דאפילו בתוך העיר לא משיב קבוע דדמי לגמלא בין החנויות דלא משיב קבוע וכן גבי תיגוק מושלך בעיר לא משיב קבוע הואיל ולא גמלא בבית ולכך פירש בקונטרס שפרש בועל מביתו וא"ת דבגזיר פ"ב (דף יב. ושם) פריך אהא דאמר האומר לשלוחו לא וקדש לי אשה סתם אסור בכל הנשים שבעולם מקן סתומה ומסיק אמינא לך אגא אשה דלא ניידא ואת אמרת לי איסורא דייד וכי תימא ה"נ בשוקא אשכחה וקדיש התם הדרא ליחותא משמע לגבי אדם לא שייך כל דפרים מרובא פרים משום דהדר ליחותיה ולאו פירכא היא דהתם בשעת האיסור כשזה בא על שום אשה הדרא ליחותא האשה שקידש השליח אבל הכא כי אזלי אינהו לגבה בשעה שאוסרה הרי הוא נייד: **פרט** לזורק אבן לגו. תימה דלר' שמעון קבוע מנא ליה ואין לומר דמסקינן בפ' הנשרפין (סנהדרין דף עט. ושם) דר"ש סבר כרבי דיליף נתינה נתינה ואייתר ליה ואדרב לו לקבוע דאכתי לתנא דבי חזקיה מנא ליה קבוע דלית ליה דרבי דהא בחין מתכוין פטור מממון (יא):

וספק נפשות להקל. תימה למ"ד התראת ספק לא שמה התראה אפילו ספק נפשות להחמיר פטור משום דהתראת ספק היא ואי למ"ד שמה התראה היכי פטרינן ליה כשנמצא שישראל הרג הא מיחייב בהכה את זה וחזר והכה את זה (יב) ובנותר כשאמרו לו אל תוחיר אע"ג דספק הוא וי"ל דשאני התם שידע בודאי שיבא לידי איסור אם יוחיר או יכה שניהם מש"ה שמה התראה אבל הכא אינו יודע שודאי יבוא לידי איסור שאינו יודע את מי יכה:

וליוחסין לא בעינן תרי רובי ורמינהי כו'. הוה מלי לשנויי שאני תינוק דלית ליי חזק' דכשרו': ולרב

מגלה

פט א ב מיי' פי"ח מהלכות איסורי ביאה הל' ז סמג לאוין קכא טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף יז יח:

צ ג מיי' פ"ח מהלכות מאכלות אסורות הל' יא סמג לאוין קמא טור ש"ע י"ד סימן קי סע"ג:

צא ד מיי' שם וטוש"ע שם וכסי' סג ס"ח:

צב ה ו מיי' פי"ח מהלכות מאכלות אסורות הלכה ב:

צג ז מיי' פ"ד מהל' רוצח הלכה ו סמג לאוין קמג.

תורה אור השלם

1. וְכִי יִהְיֶה אִישׁ שֹׂנֵא לְרֵעֵהוּ וְאָרַב לוֹ וְקָם עָלָיו וְהִכָּהוּ נֶפֶשׁ וָמֵת וָנָס אֶל אַחַת הָעָרִים הָאֵל: דברים יט יא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ממרי וכו' להרוג את זה והרג את זה:

תוספות רי"ד

בקרונות של צפורי היה מעשה וכדר' יגאי דאמר נבעלה בשעת קרונות כשירה לכהונה פי' קרוניות הבאים ממקום אחר ומתקבצים שם ליום השוק והוא שהיתה סיעה של בני אדם כשרים עוברים שם דהוה תרי רובא לכשרות רוב העיר ורוב סיעה. פי' כל זה מפני שלא ידעה נבעלה אבל אי ידעה ואמרה לכשר נבעלתי הלכה כר"ג ונאמנת אפילו ברוב פסולים: ומקשי' ומי בעי תרי רובי והתניא ט' חנויות כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבילה ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח ספיקו אסור שכל קבוע כמחצה על מחצה דמי ובנמצא הלך אחר הרוב דכל דפריש מרובא פריש. ומהדר מעלה עשו ביוחסין: איתמר אר"ח אמר רב הלכה כר' יוסי פי' דבעי' תרי רובי: א"ר זירא כל קבוע כמחצה על מחצה דמי בין לקולא בין לחומרא לחומרא כגון ט' חנויות דאמרן. א"נ ט' צפרדעים ושרץ א' ביניהם ברה"י ונגע באח' מהן ואינו יודע באיזה מהן נגע ספיקו טמא. לקולא כגון ט' שרצים וצפרדע א' ביניהן ברה"ר ונגע באח' מהן וא"י באיזה מהן נגע ספיקו טהור אלא כמחצה על מחצה דמי ולקולא. דאי לאו כמחצה על מחצה דמי אין כאן ספק טומאה אלא ודאי טומאה דהא רובא שרצים:

עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) [קדושין עג.], (ב) [בכרות כח. וש"נ], (ג) [רש"ל מומק וכ"ב גירסת רש"י איכא דקאזלא לגבייהו ועי' ב' גירסאות בב"י אה"ע סימן ו], (ד) פסחים ט: תולין לה. נדה יח., (ה) ב"ב כד., (ו) [לעיל יג. וש"נ], (ז) נדה יח. ע"ש תוספתא טהרות פ"ו, (ח) [תוספתא שם], (ט) ב"ק מד: סנהדרין עט., (י) [יומא פד:], (יא) [בס"ת: גויס, גויז], (יב) [שבת קכט. וש"נ], (יג) ל"ל מאי רוב העיר איכא כו'. רש"ל, (יד) בס"ת: גויס, (טו) בס"ת: גוי, (טז) [ובסנהדרין עט. ד"ה וכל כתבו תוס' תירוץ זה וכ"כ בב"ק מד: ד"ה כל ועי' תוספות נדה יח. ד"ה ספיקא], (יז) יבמות קא.,

מוסף רש"י

תשע חנויות כו' ולקח מאחת מהן. בתוך המעות (פסחים ט:). **ספיקו אסור.** דנפקא לן מקרא בפרק בתרא דיומא (פד:) ובפ"ק דכתובות (לקמן) כל קבוע כמחצה על מחצה דמי, וזה מן הקבוע לקח (חולין צה. וכעי"ז פסחים ט:) וכיון שלקחה ממקום הקביעות מחזקינן ליה כמחצה על מחצה (נדה יח.). **ובנמצא.** בשר הנמצא בקרקע בין החנויות (פסחים ט:) דהוה ליה מופרש מהן ולא לקחו ממקום הקביעות (נדה יח.). **לייד** (חולין צה.). **הלך אחר הרוב.** דכל דפרים מרובה פרים דכיון דפרים אין כאן תורת קבוע (פסחים ט:) דהשתא לאו קבוע הוא (חולין צה.) ומותר (נדה יח.). **מתשעה צפרדעים כו'.** **ספיקו טמא.** ואע"ג דרובא לצפרדעים ואין להם טומאה, כיון דשרץ קבוע ביניהם הוה ליה כמחצה על מחצה (נדה יח.). **וארב לו.** קרא יתיבא הוא, נכתוב כי יהיה איש שונא לרעהו וקם עליו (סנהדרין עט.). **ורבנן.** דפליגי עליה דרבי שמעון מאי דרשי ביה, אמרי דבי ר' ינאי פרט לזורק אבן לגו. לתוך חבורת אנשים ויש שם כנעניים וישראלים ואיכא למימר לכנעניים נתכוין (ב"ק מד:) אבל נתכוין לישראל זה והרג את חבירו לא אתא קרא למעוטי (סנהדרין עט.). **אי נמי פלגא ופלגא.** ממשה כנעניים וחמשה ישראלים (ב"ק מד:) **ספק נפשות להקל.** למה לי קרא למפטרייה, הא כיון דמלי למימר לכותים קא מתכווינא, אית לך למפטרייה משום דספק נפשות להקל מוהלינו העדה (סנהדרין עט.). **לא צריכא דאיכא תשעה ישראלים.** דאי לאו קרא הוה אמינא זיל בתר רובא וישראל איכוין, ואע"ג דלגמא לאו להאי איכוין, נתכוין להרוג את זה והרג את זה חייב, קא משמע לן קרא דהואיל והוה ליה כנעני קבוע ביניהם, כמחצה על מחצה דמי וספק נפשות להקל, ולכל מילי דקיימא לן קבוע כמחצה על מחצה דמי מהאי קרא נפקא לן (ב"ק מד: וכעי"ז סנהדרין שם) והא ליכא למילף מיניה כרובא דמי, דהא מהיכא תיתי לן, דילמא הא דפטר ליה להאי משום דספק נפשות להקל ולא משום דמשבינן ליה כרובא, אבל מחצה על מחצה יליפינן מיניה, דאי לאו כמחצה על מחצה דמי לא הוה ליה ספק נפשות להקל ואמאי פטור הא רובא דישראל ניתנו, ורבנן אית להו נתכוין לזה והרג את זה חייב (סנהדרין שם).